

ŁÓDŹ.pl

DLA SENIORA | DLA RODZINY | DLA MŁODZIEŻY

188. rocznica urodzin
Izraela Poznańskiego

FAJNA HISTORIA

strona 7

FABRYKI, PAŁACE I OLBRZYMIĄ FORTUNA

BYŁY BIURA SĄ MIESZKANIA

SYPIALNIA I SALON ZAMIAST SALI KONFERENCYJNEJ **strona 3**

SENIORADKA

GRZYBY W ŁODZI I OKOLICACH

strona 6

ZDROWIE

POWRÓT ZAJĘĆ STACJONARNYCH

strona 8

SPORT

HOKEJ PRZEZ DUŻE H

strona 14

KRZYŻÓWKA+SUDOKU

CHWILA RELAKSU
DLA KAŻDEGO

strona 12-13

NAJPIĘKNIJSZA W KRAJU

MISS POLSKI JEST Z ŁODZI

Agata Wdowiak zdobyła tytuł i koronę najpiękniejszej Polki. Przekonała jury nie tylko fenomenalną urodą, ale także wyjątkową osobowością, która wyróżniła ją spośród innych uczestniczek.

Choć związana z modelingiem od dłuższego czasu, (do pierwszej sesji zdjęciowej pozowała w wieku 2 lat!) przyznaje, że pomysł na wzięcie udziału w konkursie Miss Ziemi Łódzkiej był dość spontaniczny. Zaowocował wspaniałymi wynikami, jednak tegoroczna zwyciężczyni może poszczycić się równie obiecującą karierą akademicką. Absolwentka Uniwersyte-

tu Łódzkiego już podczas studiów na kierunku geomonitoringu prezentowała bardzo dobre wyniki w nauce, otrzymywała także stypendium naukowe. Obecnie Agata studiuje nanotechnologię na Politechnice Łódzkiej, jednak w jej życiorysie nie brakuje artystycznych wątków. Od 8. roku życia gra na fortepianie, ukończyła dwa stopnie szkoły muzycznej i jest utalentowaną pianistką, choć z muzyką nie wiąże planów na przyszłość. Mało? Jak sama przyznaje, jej wielka pasja to sport – posiada dyplom ratownika wodnego, chętnie bierze udział w wyścigach samo-

chodowych i posiada certyfikat mechanika. Od niedawna amatorsko uprawia także wspinaczkę.

ZJ

Miss Polski możemy pozazdrościć nie tylko urody, ale i obiecującej kariery naukowej

Agata naprawia samochody, bierze udział w wyścigach i niedawno zaczęła się wspinac

FOT.LODZ.PL

EC1 mieści się przy ul. Targowej 1/3

FOT.LODZ.PL

NARODY

EC1 NAJLEPSZE W POLSCE

Centrum Nauki i Techniki EC1 oraz Planetarium EC1 zostały Turystycznym Produktem roku 2021.

– Cieszy nas każde wyróżnienie – mówi Magdalena Kosiada-Sylburska kierująca CNI T EC1. – Każde z nich traktujemy jako dowód na to, że nasza praca jest dostrzegana i docen-

niana. Jesteśmy atrakcją turystyczną, ale i miejscem mądrego spędzania czasu. Otwieramy drzwi do interaktywnych eksperymentów, które pomagają lepiej rozumieć świat, a jednocześnie zapraszamy do wciągającej zabawy nauką. Mam nadzieję, że to wyróżnienie pozwoli nam dotrzeć do jeszcze większej liczby

osób z całego kraju, zwiększy znajomość naszej oferty i będzie skutecznym zaproszeniem do wizyty w Łodzi i oczywiście jednej z jej największych turystycznych atrakcji!

red

INFO

INFORMACJI O DOTACJACH UDZIELA BIURO ARCHITEKTA MIASTA

UL. WÓLCZAŃSKA 36
TEL. 42 638 43 33,
42 638 43 84

TEOFILÓW

JESZCZE TROCHE CIERPLIWOŚCI...

Uciążliwy nie tylko dla mieszkańców Teofilowa remont ul. Traktorowej, która jest modernizowana na odcinku od ul. Aleksandrowskiej do ul. Rojnej, posuwa się w dobrym tempie. Obecnie trwają prace związane z przebudową wodociągu i usuwaniem kolizji z uzbrojeniem podziemnym. Już wykonano niezbędne robotki, a wykonawca przygotowuje się do rozpoczęcia prac drogowych.

Plan robót zaplanowanych na ul. Traktorowej obejmuje: przebudowę sieci wodociągowej, wymianę

nawierzchni oraz budowę ronda na skrzyżowaniu ul. Traktorowej z ul. Łanową z wysepkami dla pieszych, nowe chodniki, przejścia dla pieszych z azylami, które powstaną przy skrzyżowaniach z ul. Wszędyrównego i Boryny, modernizację przystanków komunikacji miejskiej. Po wschodniej stronie ul. Traktorowej powstanie droga dla rowerów (obecnie istnieje tylko po zachodniej stronie jezdni). Prace mają zakończyć się przed końcem br. pj

Traktorowa ma być gotowa do końca roku

CIEMNA STRONA MIASTA

NA SYGNALE

UKRADLI GAŚNICE I POBILI MĘŻCZYNĘ

Policjanci dostali zgłoszenie o napaści na kilka osób, na które dwóch mężczyzn rozpylało proszek z gaśnic. W środku nocy do jednego z mieszkań w Łodzi przez otwarte okno ktoś rozpylił z gaśnicy niebieski proszek. Lokatorzy wyszli przed dom, żeby nie wdychać podejrzanej substancji, a tam spotkali kolejne poszkodowane osoby i napaśników. W chwili kiedy jedna z kobiet zaczęła nagrywać

zajście, mężczyźni stali się agresywni, zabrali telefon, który potem wyrzucili na pobliskim skwerku i dotkliwie pobili jej partnera. Policjanci znaleźli aparat i zabezpieczyli nagranie. Szybko ustalili dane osób uczestniczących w zdarzeniu. Byli to mieszkańcy pobliskich ulic, którzy ukradli gaśnice, z których rozpylali proszek na przypadkowe osoby. 18- i 21-latkowi grozi 10 lat więzienia. rp

BUDOWNICTWO

METAMORFOZA STAREGO BIUROWCA

Stare fabryki przebudowane na biurowce, na mieszkania, luksusowo wyremontowane walące się kiedyś kamienice – to wszystko w Łodzi już było. Pionierską inwestycję realizuje za to w mieście grupa prywatnych inwestorów zrzeszonych w spółce W21 Grupa. Na mieszkania przebudowała dawny biurowiec przy ul. Wigury 21. Rozpoczęła 2 lata temu metamorfoza budynku właśnie dobiega końca

To pierwszy taki projekt w Łodzi. W 12-kondygnacyjnym wieżowcu o powierzchni biurowej wynoszącej 3318 mkw. mieścił

się jeszcze parę lat temu oddział banku Pekao SA. Budynek został wystawiony na sprzedaż w 2017 r. za 6 mln 105 tys. zł i znalazł nabywców, którzy mieli na niego oryginalny pomysł – przerobić biura na mieszkania. Prace trwały 2 lata i były sporym wyzwaniem, bo nie była to prosta adaptacja, lecz całkowita przebudowa. Z 30-letniego biurowca została tylko stalowa konstrukcja. Wszystko wewnątrz rozebrano. Żeby nadawał się do celów mieszkalnych, trzeba było położyć niezbędne lokatom instalacje, wytyczyć

korytarze i postawić nowe ściany działowe.

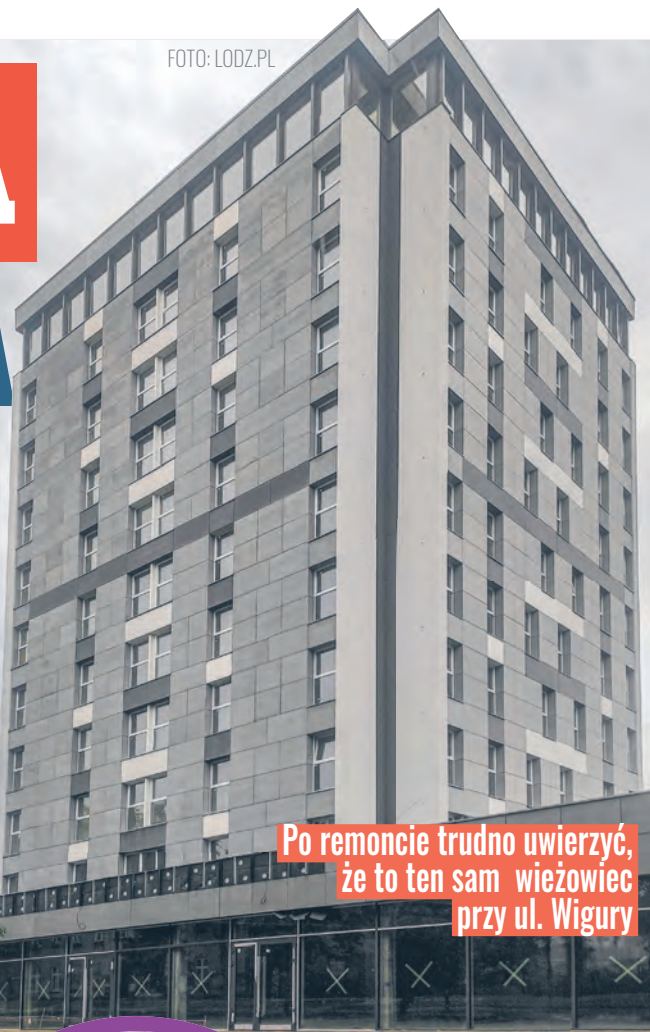
– Dużym wyzwaniem okazało się zabezpieczenie przeciwpożarowe budynku, gdyż od czasów jego budowy przepisy zmieniły się na bardziej rygorystyczne – mówi przedstawiciel inwestora.

Na 10 kondygnacjach budynku powstało łącznie 100 niewielkich mieszkań o powierzchni od 26 do 40 mkw. (1- lub 2-pokojowe, z aneksami kuchennymi i łazienkami). Na parterze wygospodarowano dwa lokale użytkowe. W jednym będzie funkcjonować klub

fitness, w drugim małe bistro.

Sama bryła dawnego biurowca nie zmieniła się specjalnie. Aczkolwiek wygląda teraz bardziej estetycznie dzięki nowej wentylowanej elewacji z szarych płyt cementowo-włóknowych z elementami grafitowymi i beżowymi. O biurowej przeszłości budynku nadal świadczą wysokie okna – 2,30 m wysokości. (pj)

FOTO: LODZ.PL

Po remoncie trudno uwierzyć, że to ten sam wieżowiec przy ul. Wigury

MEDYCYNA

PIERWSZY TAKI ROBOT CHIRURGICZNY W KRAJU

Łódzkie Centrum Medyczne Salve Medica jako pierwszy ośrodek w Polsce kupiło robota chirurgicznego nowej generacji. Urządzenie umożliwia przeprowadzanie operacji chirurgicznych przy minimalnej ingerencji w ludzkie ciało.

Robot Verius, będący wyrafinowanym technologicznym urządzeniem, jest jednocześnie prosty w obsłudze. Jego konfiguracja zajmuje średnio zaledwie 15 min, dzięki czemu można go często używać. Zespół chirurgiczny przy wykorzystaniu jednego robota jest w stanie wykonać setki operacji rocznie. W Salve Medica ma być stosowany przy zabiegach z chirurgii ogólnej, ginekologii oraz urologii. Dzięki minimalnej ingerencji robota w ludzki organizm (średnica otworu, przez który operujący lekarz uzyskuje

dostęp do wnętrza ciała pacjenta, wynosi zaledwie 6 mm) pozwala na znaczne zmniejszenie krwawienia, redukcję bólesności zabiegu, minimalizację ryzyka infekcji oraz szybszą rehabilitację pooperacyjną i skrócenie pobytu w szpitalu. To także wygodne i bardzo precyzyjne narzędzie dla chirurga.

Zanim pierwsi pacjenci będą mogli skorzystać z możliwości oferowanych przez system Versius, zespół chirurgiczny Salve Medica przejdzie kompleksowy program treningowy opracowany przez producenta. Chirurgi nauczą się sterowania narzędziami robota oraz kamerą endoskopową. Pierwsze operacje z wykorzystaniem robota planowane są jeszcze w tym roku.

Dzięki zakupowi systemu Versius Salve Medica stanie się pierwszym w Polsce centrum referencyjnym, w którym odbywać się będą pokazy demonstracyjne jego działania dla innych polskich szpitali, zainteresowanych jego zastosowaniem, a także szkolenia dla zespołów chirurgicznych z Polski i Europy Środkowo-Wschodniej. (pj)

Robot może wykonać setki operacji rocznie

FOTO: LODZ.PL

Robot chirurgiczny Versius firmy CMR Surgical to pierwsze takie urządzenie w Polsce

FOT. PAWEŁ ŁACHETA

INWESTYCJE

Łodzianie narzekają na przedłużające się remonty (zwłaszcza ulic), ale nie każdy zdaje sobie sprawę z powodów opóźnień.

Każda taka inwestycja – remont kamienicy czy przebudowa drogi – to precyzyjnie zaplanowany harmonogram prac. Żeby się powiodła, potrzeba współpracy różnych podmiotów. W tym np. zupełnie niezależnych od inwestora (od miasta) oraz jego wykonawców, dysponentów podziemnych instalacji, np. sieci energetycznej, której to gestor jest wyjątkowo trudnym partnerem.

Tajemnicą poliszynela jest fakt, że nieprzewidywalność energetyków już parokrotnie położyła się cieniem na miejskich remontach rewitalizacyjnych. Opieszałość decyzyjna i wykonawcza PGE przyczyniły się do opóźnień prac podczas remontów ul. Jaracza czy ul. Wschodniej. Na tej ostatniej remont już się właściwie zakończył, więc kierownicy byli mocno zaskoczeni, że przejazd między ul. Rewolucji 1905 r. a ul. Jaracza znów został zamknięty na cały niemal sierpień. Powód? Budowa przyłącza energetycznego do posesji przy ul. Wschodniej 45, która według umowy zawartej z PGE po długich staraniach ma być zasilana z trafostacji przy ul. Wschodniej 62. Dość daleko i po drugiej stronie drogi, którą znów trzeba było rozkopać.

Opóźnienie montażu licznika energetycznego w posesji przy ul. Wschodniej 23 (po rewitalizacji) uniemożliwia załączenie systemu nawadniania zieleni oraz usuwania wody ze studzienki kanalizacyjnej, co może powodować zalewanie piwnic. Problem sygnalizowany energetykom od połowy maja br. nadal pozostaje nierozwiązany. Remontowane kamienice przy ul. Włókienniczej 3, 5 i 7 od 6 tygodni nie mogą doczekać się zasilania w energię elektryczną, bo PGE przeciąga procedurę zlecenia wykonania przyłączy energetycznych. Rewitalizacyjny remont kamienicy przy ul. Sienkiewicza 79 opóźnił się aż o 5 miesięcy, bo tyle zajęła PGE procedura uzgodnienia projektu lokalizacji trafostacji zasilającej posesję. Zamiast w sierpniu ub.r. przyłączenie jej do sieci energetycznej nastąpiło w lutym br. Przy ul. Pogonowskiego 34 (kamienica do remontu w ramach gminnego programu rewitalizacji) termin przyłączenia posesji do sieci energetycznej PGE określiło na ponad rok po planowanym terminie zakończenia inwestycji!

Gromy na głowy urzędników Zarządu Inwestycji Miejskich posypały się w lipcu br. za ponowne rozkopanie wyremontowanej ul. Sienkiewicza (na odcinku od ul. Tuwima do

ul. Nawrot). Tyle że nie były to prace uzgodnione z miastem, lecz wykonane przez PGE. Przy okazji doszło do całkowitej dewastacji zieleńca przy posesji nr 71. Zniszczono dwie lipy i 104 inne rośliny: berberysy, turzyce oraz lilie. Zieleńca wymaga odbudowy, ale tego akurat lepiej energetykom nie powierzać. 11 lat temu ówczesny Łódzki Zakład Energetyczny wyburzył należącą do niego kamienicę przy ul. Piotrkowskiej 58, którą miał odbudować

i urządzić w niej swoje biura. Tyle że spółkę tę później przejęła PGE Dystrybucja S.A., która o zburzonej kamienicy zapomniała i do dziś nie wie, co z nią zrobić. Dziura w zabudowie ul. Piotrkowskiej zieleńca już 11 lat.

pj

Z PGE CIĄGŁE POD PRĄD...

Remont ulicy Łąkowej to jeden z przedłużających się z winy PGE

Trafostacja w pasażu Majewskiego od wielu miesięcy nie powinna tam stać

Euro Dialog

Zapisy i informacje:

EuroDialog
Traugutta 18
(ŁDK) 4 piętro

42 633 59 20
531 022 422

NIEMIECKI
ANGIELSKI
FRANCUSKI

KURSY
JĘZYKOWE
ZA DARMO

Dla mieszkańców
obszaru rewitalizacji
w wieku 50+ lub
z wykształceniem średnim.

www.eurodialog.pl/rewitalizacja

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej i realizowany w partnerstwie z Miastem Łódź.

BIBLIOTEKA MIEJSKA

PONAD 3 MILIONY książek

Do filii bibliotecznych wjechało 3 448 419 książek i czasopism naukowych!

W Bibliotece Miejskiej w Łodzi można korzystać z internetowych zbiorów Biblioteki Narodowej Academica. A jest co czytać – zbiory Akademiki nieustannie rosną, powiększając się o ok. 2000 publikacji dziennie.

Teraz – jako czytelnicy Biblioteki Miejskiej – mamy możliwość natychmiastowego dostępu do publikacji ze wszystkich dziedzin wiedzy. Za pośrednictwem specjalnych terminali Akademiki każdy czytelnik ma swobodny dostęp do wszystkich zasobów BN, zarówno z domeny publicznej lub na wolnych licencjach, jak i ze zbiorów chronionych prawem autorskim.

Terminale te znajdują się w Bibliotece Tuvim i Bibliotece Gdańskiej. Warunkiem korzystania ze zbiorów chronionych jest zarejestrowanie swojego konta w systemie. Można to zrobić we wcześniej wspomnianych bibliotekach na podstawie karty bibliotecznej lub dokumentu tożsamości. red

Więcej o Academice dowiesz się ze strony www.academica.edu.pl lub skanując kod QR

INFO

Biblioteka Tuvim,
ul. Tuwima 46

Biblioteka Gdańska,
ul. Gdańska 8

Klub książki
LODZ.PL

Skazanie (tryptyk, nieregularne prozoty i opowiadania) Saccaro. Wprowadzono słownictwo o jasnej i najdosłowniejszym tłumaczeniu i najpełniejszych form na świecie.

REPUBLIKA
SAMSUNGA

AZJATYCKI TYGRYS, KTÓRY PODBIŁ
ŚWIAT TECHNOLOGII

GEOFFREY CAIN

„Republika
Samsunga”

Geoffrey Cain

Ogromny fundusz łapówkowy, monarchiczny styl zarządzania ludźmi oraz wydatki na reklamę przekraczające PKB Islandii – to w dużym skrócie przepis na sukces znanego na całym świecie technologicznego giganta z Korei Południowej. „Republika Samsunga” jest trzymającym w napięciu reportażem opowiadającym historię niewielkiego sklepu warzywnego, który poprzez rozliczne intrygi zamienił się w globalne przedsiębiorstwo, a jego prezes ma większą władzę niż prezydent Korei. Dzięki dziennikarskiemu śledztwu Geoffreya Caina poznajemy kulisy wojny technologicznej między Samsungiem a firmą Apple. Dowiadujemy się też, że najsłynniejsze na świecie zdjęcie (selfie) z gali rozdania Oscarów było reklamą telefonu komórkowego, której wartość wyceniono na 800 milionów dolarów.

K

Nasza ocena:

DZIEJE SIĘ W
ŚRODĘ

Tkanie i wyplatanie makram w Ogrodzie Botanicznym

O godz. 14:00 Międzynarodowy Festiwal Twórczości Młodych FOLKOWE INSPIRACJE zaprasza na jarmark rzemiosł, na którym odbędą się warsztaty m.in. z: ceramiki, przedzenia i tkactwa, mydlarstwa, wyplatania makram, haftu, decoupage czy wyplatania z wikliny.

Bilet wstępu do Ogródu Botanicznego dostępny w kasie.

Zagrajmy w planszówki

O godz. 17:00 Centrum Kultury Młodych (ul. Lokatorska 13) zaprasza wszystkich miłośników gier plan-

szowych na popołudniowe rozgrywki. Wstęp wolny, zapisy – j.szynkowski@ckm.lodz.pl

Kino pod chmurką

O godz. 21:00 rozpoczną się dwa seanse filmowe TME Polówki. Projekcja „Przed wschodem słońca” Richarda Linklatera odbędzie się na ul. Piotrkowskiej 90, zaś w parku Julianowskim „Pewnego razu... w Hollywood” Quentina Tarantino. Wstęp wolny.

Kameralny koncert w pasażu Rubinsteina

O godz. 20:00 pasaż Rubinsteina rozbrzmiewać będzie muzyką na żywo z pogranicza jazzu i piosenki aktorskiej. Dla gości restauracyjnych ogródków kameralny koncert zagra Iza Połomska z zespołem. Wstęp bezpłatny.

DZIEJE SIĘ W
CZWARTEK

Skwer poetycki

O godz. 15:00 odbędzie się czytanie z okna artystycznego CT Lutnia (ul. Łanowa 14) książki „Na Bałutach gryzą psy, Bałuckie opowieści” autorstwa Jerzego Krzywika Kaźmierczyka. Spotkania przybliżają poezję i literaturę mieszkańcom osiedla Teofilów. Wstęp wolny.

Stand-up Piotrkowska!

O godz. 20:30 w podwórku ul. Piotrkowskiej 144 w barze Las Palmas wystąpi artystka kabaretowa Ewa Błachnio, która da improwizowany występ z udziałem publiczności. Wstęp wolny.

Grzybobranie

w Łodzi i okolicach

Spacery po lesie w poszukiwaniu grzybów to dobra okazja na aktywne spędzenie czasu z rodziną i przyjaciółmi. Podstawowa wiedza o najpopularniejszych gatunkach grzybów wystarczy, żeby dobrze się bawić i dotlenić nasz organizm. Trzeba jednak pamiętać o kilku zasadach, aby móc bezpiecznie korzystać z tego, co las ma nam do zaoferowania.

Kiedy wybrać się na grzyby?

Niektóre gatunki pojawiają się w lasach już wczesnym latem. Wówczas, śmiało można wyruszyć w poszukiwaniu pieprzników jadalnych – potocznie

kurek. Jednak, aby wracać do domu z pełnym koszem, warto poczekać do późnego lata i jesieni. Wtedy, przy sprzyjającej temperaturze i odpowiedniej wilgotności powietrza, pojawi się wysyp prawdziwków, zajączków, maślaków oraz gąsek. Najlepszy czas na spacer po lesie w ich poszukiwaniu, to wczesny rano, po deszczowej, ciepłej nocy.

Jak rozpoznać grzyby trujące?

Najważniejszą zasadą, którą warto pamiętać, jest zbieranie tylko tych gatunków, które znamy i mamy pewność, że są jadalne. Jeśli pojawiają się co do tego

wątpliwości, warto posilkować się atlasem grzybów. Według specjalistów, najprostszą metodą uniknięcia zebrania grzybów trujących jest trzymanie się z daleka od tych, które pod kapeluszem mają blaszki. Jeżeli pomylimy się przy zbieraniu grzybów rurkowatych, grozić nam mogą jedynie łagodne dla zdrowia dolegliwości.

Jak zbierać grzyby?

Znalezionego grzyba należy delikatnie wykręcić, aby nie naruszyć grzybni znajdującej się pod ziemią. Nie wolno wycinać ich z ziemi nożykiem, ponieważ pozostawiona w ziemi nóżka zgnije i w tym miejscu, następnego dnia nie wyrósłby nowy grzyb. Nie należy również zbierać małych owocników, ponieważ młode grzybki nie wykształciły jeszcze dojrzałych zarodników, dzięki którym są w stanie się rozmnażać. Do lasu warto zabrać ze sobą

lubiankę lub wiklinowy kosz, aby zapewnić naszym zbiorom odpowiednią ilość miejsca i dostęp powietrza, tak aby nie uległy zmiążdżeniu.

Sukces grzybobrania zależy nie tylko od wprawnego oka grzybiarza, ale głównie od wyboru dobrego miejsca.

Aby powrócić do domu z pełnym koszykiem, polecamy sprawdzone miejsca na grzybobranie w województwie łódzkim.

KS

KALENDARZ GRZYBIARZA

Gatunek	Sezon	Występowanie
 Borowik szlachetny	maj-listopad (szczyt sezonu: wrzesień-październik)	w lasach liściastych, iglastych i mieszanych
 Podgrzybek brunatny	czerwiec-listopad (szczyt sezonu: wrzesień-październik)	w pobliżu sosen i świerków
 Kurka (pieprznik jadalny)	czerwiec-listopad (szczyt sezonu: sierpień-październik)	w pobliżu sosen, świerków i dębów
 Maślak zwyczajny	maj-listopad (szczyt sezonu: wrzesień)	pod sosnami
 Kozłarz - czerwony i babka	czerwony: lipiec-październik (szczyt sezonu: sierpień-wrzesień), babka: maj-październik (szczyt sezonu: sierpień-wrzesień)	czerwony: pod topolami i osikami, babka: pod brzoźami
 Czubajka kania	lipiec-listopad (szczyt sezonu: wrzesień-październik)	na poboczach, w ściółce leśnej, często pod drzewami liściastymi
 Opieńki	wrzesień-listopad (szczyt sezonu: październik)	na pniach drzew iglastych i liściastych
 Rydze	sierpień-listopad (szczyt sezonu: wrzesień-październik)	w pobliżu sosen i świerków

INFO

Gdzie na grzyby w Łodzi i okolicach?

- Las Łągiewnicki
- Grotniki (obfitują w borowiki i kurki)
- okolice Józefowa (obfitują w zajączki i maślaki)
- okolice Natolina (w kierunku Brzeziny)
- okolice Zduńskiej Woli
- lasy śwędowskie (na północ od Łodzi)
- okolice Bełchatowa

Określenie, które stało się ponownie modne za sprawą piosenki Sanah, o tym samym tytule.

Używane w sytuacji, kiedy dzieje się coś niespodziewanego lub nieoczekiwanego.

KĄCIK E-MERYTA

Ale jazz!

- Kiedy wracałem przez park, nagle zaczęła się ulewa i kompletnie mnie przemoczyła! Biegłem do domu bez parasola.

- Ale jazz!

188. URODZINY IZRAELA POZNAŃSKIEGO

Mógł podłogę ZŁOTYMI RUBLAMI WYKŁADAĆ...

Znana anegdota głosi, że Poznański jedną z sal w pałacu przy Ogrodowej zamierzał wyłożyć złotymi pięciorublowkami. Powstał jednak dylemat, no bo nie przystoi deptać po carskim portrecie albo dwugłowym orle w herbie Rosji. Łódzki potentat zawyrokuje ponoć, że w takim razie trzeba monety ustawić na sztorc!

Izrael Poznański, przedstawiciel żydowskiej społeczności XIX-wiecznej Łodzi, należał do elitarnego grona „królów bawełny”, do której zaliczono już wcześniej Ludwika Geyera i Karola Scheiblera. Choć zaczynał skromnie, to jako prawdziwy lodzermensz dorobił się ogromnego majątku. Pogłoski mówiły, że za młodu zbierał stare szmaty jeżdżąc starym wózkami, ale później jego majątek liczone w milionach rubli.

Od sklepika do fortuny

Urodził się 25 sierpnia 1833 roku w Aleksandrowie Łódzkim, ale rok później Poznański spro-

Nazywany łódzkim Luvrem pałac Poznańskiego jest obecnie siedzibą Muzeum Miasta Łodzi

wadził się do Łodzi i zamieszkali na Starym Mieście. Tutaj głowa rodziny Kalman Poznański prowadził handel towarami łokciowymi i artykułami korzennymi. Jego syn Izrael Kalmanowicz Poznański mając 17 lat ożenił się z Leonią Hertz (córka sekretarza szpitali żydowskich w Warszawie). Ojciec podarował synowi na nową drogę życia, a formalnie sprzedał, skład sukna i sklep na Starym Mieście w Łodzi. Panna młoda wniosła w posagu także sklep, ale w Warszawie. Młody przedsiębiorca stał się właścicielem 50 warsztatów tkackich i zatrudniał blisko 70 robotników, ale sam jednocześnie pracował m.in. u Scheiblera jako komisioner i sprzedawał gotowe wyroby. Jego plany były jednak większe...

Już w 1871 roku przystąpił do realizacji swoich zamierzeń. Przy ul. Ogrodowej kupił działki, a rok później stanęła tu tkalnia wyrobów bawełnianych, w której pracowało 200 nowoczesnych krosien sprowadzonych z Anglii. Projektantem większości budynków fabrycznych był architekt miejski Hilary Majewski. W latach 90. zakłady Izraela Poznańskiego zajmowały drugie miejsce w Łodzi zaraz po firmie Scheiblera. W 1889 r. przekształcono je w Towarzystwo Akcyjne Wyrobów Bawełnianych I. K. Poznański z kapitałem 5 mln rubli.

Bezwzględny fabrykant i filantrop

Zakłady Poznańskiego specjalizowały się

w produkcji tanich wyrobów bawełnianych, by nie powiedzieć tandetnych, opartych na tańszej bawełnie rosyjskiej i perskiej. Poza tym fabrykant w pogoni za milionami był bezwzględny, zasłynął jako bezduszny wyzyskiwacz robotników. Wydłużał czas pracy, stosował najniższe stawki, a podczas licznych strajków był najmniej ustępliwy wśród łódzkich przemysłowców.

W samym centrum miasta, przy ul. Piotrkowskiej 51, Poznański kupił i przebudował gruntownie kamienicę, w której część pomieszczeń przeznaczył na skład towarów, a stąd do Grand Hotelu, gdzie zatrzymywali się przyjezdni kupcy, było parę kroków. Poznański chciał jednak uchronić za dobroczyńcę, wspomagał więc żydowskie instytucje charytatywne, finansował budowę

żydowskich szkół i szpitali. W latach 80. Izrael i Leonia Poznańscy ufundowali szpital żydowski (obecnie im. Sterlinga). Drugi szpital wybudowano przy ul. Drewnowskiej dla robotników (dawny szpital im. Radlińskiego). Poznański był także inicjatorem i fundatorem budowy największej w Łodzi synagogi reformowanej przy ówczesnej ul. Spacerowej, a dofinansował on również powstanie cerkwi im. św. Aleksandra.

Konkurencja nie śpi

Poznański nie chciał być gorszy od Scheiblera. Tuż obok zakładów przy ul. Ogrodowej zaczął wybudować wielkie osiedle mieszkaniowe dla ponad 1000 robotniczych rodzin. Jeśli chodzi o pałace, to Poznański nawet go prześcignął, bo chciał zapewnić przyszłość dzieciom, których miał sześcioro: czterech synów i dwie córki. Starszą, Annę, wydał za Jakuba Herta, który z czasem został jego prawą ręką w interesach. Panna młoda wniosła w posagu plac, na którym stanęła okazała rezydencja (obecnie siedziba rektoratu Uniwersytetu Medycznego przy al. Kościuszki).

Kolejny pałac został wzniesiony w latach 90. XIX w. przy obecnej ul. Więckowskiego (dziś Muzeum Sztuki). W neorenesansowym budyńku zamieszkał wraz z rodziną młodszy syn fa-

brykanta - Maurycy. Obecna siedziba Akademii Muzycznej to rezydencja jego syna Karola. Ale najwspanialszy pałac miał należeć do patrona rodu. Projekt opracował Hilary Majewski, a po jego śmierci uzupełnił go Adolf Zeligson. W budynku, oprócz części mieszkalnej, mieściły się kantory, sklepy, kasa, magazyny, sale reprezentacyjne, a nawet giełda. Zgodnie z łódzką tradycją pałac stanął w bezpośrednim sąsiedztwie fabryki (dziś hotel andel's i teren Manufaktury), stając się jednym z symboli naszego miasta, nazywanym „łódzkim Luvrem” (siedziba Muzeum Miasta Łodzi). Izrael Poznański zmarł 28 kwietnia 1900 r. w wieku 67 lat. Niestety nie dożył chwili, kiedy pałac był już w pełni wykończony. Nie udało się też Poznańskiemu prześcignąć Scheiblera, choć przed 1914 r. jego majątek szacowano na blisko 30 mln rubli. Kolejne pokolenia rodziny zarządzały firmą do lat 30. XX wieku, kiedy po kryzysie zadłużone towarzystwo akcyjne przejął Banca Commerciale Italiana. I tak fortunę rozwiął wiatr historii... agr

Fot. ŁODZ.PL/FREEPIK

... i współcześnie będąca centrum handlowo-rozrywkowym pod nazwą „Manufaktura”

Fabryka Poznańskiego na archiwalnym zdjęciu z 1896 r., autorstwa B. Wilkoszewskiego...

WZMOCNIJ SWOJĄ ODPORNOŚĆ NA STRES

PRZEPIS NA ZDROWIE

– POWRÓT ZAJĘĆ STACJONARNYCH

Żyjesz w ciągłym stresie? Chcesz lepiej zarządzać czasem i organizacją pracy? Weź udział w programie Przepis na Zdrowie.

Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych oraz Lider Projektu – firma HRP Care – zapraszają do udziału w projekcie dedykowanym osobom, które szukają sposobu na radzenie sobie ze stresem związanym z życiem codziennym, sytuacją rodzinną bądź wypaleniem zawodowym. Rekrutacja do projektu oraz warsztaty dla specjalistów będą ponownie realizowane w trybie stacjonarnym. Zajęcia prowadzone będą w małych grupach, z zachowaniem obowiązujących norm sanitarnych.

Dla kogo?

Projekt skierowany jest do mieszkańców miasta Łodzi w wieku powyżej 15. roku życia – pracujących, bezrobotnych lub biernych zawodowo.

W ofercie znajdują się m.in. treningi z zakresu rozwijania umiejętności społecznych, poczucia własnej wartości, radzenia sobie ze stresem, zarządzania sobą w czasie; treningi relaksacyjne opracowane przez wykwalifikowanych psychologów; zajęcia sportowe lub rekreacyjne; konsultacje z psychologiem.

Dzięki zajęciom wzmocnisz swoją odporność na stres, zwiększysz motywację do podejmowania różnych wyzwań, w tym zawodowych, rozwiniesz umiejętności interpersonalne oraz podniesiesz kompetencje niezbędne do świadomego i efektywnego funkcyj-

nowania w codziennym życiu. Dodatkowo, dzięki zajęciom ruchowym możesz zmniejszyć napięcie mięśni, zadbać o serce i pracę mózgu.

Jak się zapisać?

Rekrutacja jest prowadzona cyklicznie przez cały czas trwania projektu, czyli do 2022 roku.

Aby wziąć udział w projekcie, należy wypełnić formularz zgłoszeniowy, który dostępny jest w Biurze ds. Rekrutacji oraz w wersji elektronicznej (do samodzielnego wydruku) na stronie: lodz.pl/przepisnazdrowie. Osoby zainteresowane udziałem w projekcie proszone są o kontakt telefoniczny w celu umówienia spotkania.

Red

FOT. LODZ.PL, ENVATO ELEMENTS

Yoga to dobry sposób na relaks i aktywny wypoczynek

Ćwiczenia fizyczne pomogą w walce ze stresem

INFO

BIURO DS. REKRUTACJI

Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych

ul. Zachodnia 47, pokój 132

Tel.: 42 638 47 30

e-mail: przepisnazdrowie@uml.lodz.pl

Uczestnicy opiekujący się osobami zależnymi (osobami starszymi, obłożnie chorymi, niepełnosprawnymi) mogą uzyskać refundację kosztów wynajęcia opiekunów na czas udziału w zajęciach sportowo-rekreacyjnych.

Na zajęciach z psychologiem można poznać techniki radzenia sobie w stresujących sytuacjach

KUPUJESZ OKULARY PRZECIWSŁONECZNE?

UWAŻAJ na przyciemniane szkła

Okulary przeciwsłoneczne to nie tylko wakacyjny dodatek do ubioru, ale także skuteczna ochrona przed szkodliwym promieniowaniem słonecznym. Przy ich zakupie warto zwrócić uwagę, czy gwarantują nie tylko modny wygląd, ale faktyczną ochronę.

Kupując okulary przeciwsłoneczne warto zwrócić uwagę na zamieszczone na nich symbole. Oznaczenie UV z dodaną wartością liczbową oznacza, że okulary te nie powinny przepuszczać promieni UV do określonej długości fali. Przykładowo: filtr UV400 chroni przed promieniowaniem do 400 nanometrów. W praktyce uznaje się, że filtr tej mocy pochłania 100 procent promieniowania sło-

necznego. Informacji o zastosowanym filtrze należy szukać na naklejkach, które znajdują się na soczewkach lub oprawkach.

Jeśli chcesz mieć pewność, że kupujesz okulary przeciwsłoneczne spełniające europejskie normy, możesz też poszukać innych oznaczeń, takich jak CE.

Na pewno do ochrony wzroku przed słońcem nie należy używać tanich okularów bez filtra. Ich noszenie może prowadzić do poważnych uszkodzeń oka. Przyciemnione szkła pozornie ułatwiają patrzenie w stronę słońca, ale powodują rozszerzenie źrenic i zwiększone absorbowanie światła. Ponieważ jednak nie zawierają filtra, narażają nasze zdrowie na szwank.

RedSe

Dobór odpowiednich okularów przeciwsłonecznych to nie tylko kwestia estetyczna, ale i zdrowotna

Ważne, żeby w walce z chorobą trafić na życzliwych ludzi

DLA PACJENTÓW ONKOLOGICZNYCH

RAK NA WSPAK

Darmowe zabiegi rehabilitacyjne, opieka lekarza rehabilitacji oraz lekarzy specjalistów, pomoc psychologa, psychoterapeuty i dietetyka – to wszystko dla pacjentów w ramach programu „Rak na wspak”.

„Rak na wspak” to program rehabilitacyjny dla pacjentów onkologicznych z terenu województwa łódzkiego.

Mogą z niego skorzystać pacjenci w trakcie leczenia lub po zakończonym radykalnym leczeniu onkologicznym w wieku powyżej 15. roku życia mieszkający na terenie województwa łódzkiego.

Działania zaplanowane w ramach projektu skierowane są do osób najbardziej narażonych na opuszczenie rynku pracy z powodu stanu zdrowia oraz do osób pragnących wrócić na rynek pracy dzięki otrzymanym świadczeniom rehabilitacyjnym. W programie nie mogą brać udziału osoby posiadające orzeczenie o trwałej niezdolności do pracy oraz korzystające z rehabilitacji w ramach środków publicznych w chwili deklarowania chęci udziału w programie.

W zakres działań wchodzi: zupełnie bezpłatne zabiegi rehabilitacyjne dostosowane

do potrzeb i możliwości pacjentów (trzy turnusy po 10 dni zabiegowych), indywidualna edukacja zdrowotna, opieka lekarza rehabilitacji oraz lekarzy specjalistów, pomoc psychologa, psychoterapeuty i dietetyka. Więcej szczegółów odnośnie do programu w NZOZ ESKULAP przy ul. Kusocińskiego 61. Zainteresowane osoby mogą kontaktować się z Biurem Projektu, codziennie w godzinach od 8:00–16:00, kontakt@eskulapretkinia.pl lub 730 725 153.

RZ

SPACER PIOTRKOWSKĄ

SMOKI

To nasz ostatni wakacyjny spacer ulicą Piotrkowską. Szukaliśmy już na niej fabrykanckich rezydencji i najpiękniejszych kamienic. Tym razem zapraszamy na wycieczkę szlakiem baśniowych stworów, które zdobią elewacje budynków przy najstawniejszej z łódzkich ulic.

HARPIE

Spacer zaczynamy na placu Wolności. Pod numerem 1 stoi dawny ratusz, to jeden z najstarszych murowanych budynków w Łodzi zaprojektowany przez Bonifacego Witkowskiego. Stał przy Rynku Nowego Miasta w 1827 roku. W piwnicy był areszt, na parterze kasy i archiwum, zaś na piętrze biuro i mieszkanie burmistrza.

Gmach ratusza wieńczy wysoka attyka. W niej po obu stronach znajdują się płyciny, a w nich skrzydlate stwory. Mają ciała lwów oraz orle skrzydła i łby. To gryfy, mityczne zwierzęta występujące w roli strażników. Pilnowały m.in. świata przed spalaniem przez promienie Słońca.

PLAC
WOLNOŚCI

1

Po drugiej stronie ulicy, pod numerem 19 stoi kamienica Ambrama Lubińskiego. Kupiec zbudował w 1872 roku piętrowy dom. 28 lat później o kolejne dwa piętra i poddasze zwieńczone mansardowym dachem rozbudował go Borek Zajbert. Czemu to nie od nazwiska tego drugiego kamienica ma nazwę? Któż to wie? Ale to właśnie na zlecenie Zajberta w elewacji pojawiły się stwory. Zaprojektował je Gustaw Landau-Gutenteger w duchu Neogotyku. Stwory znajdują się w środkowym, największym balkonie – są to smoki pilnujące słońca w herbie.

ULICA
PIOTRKOWSKA

19

ULICA
PIOTRKOWSKA

12

Idziemy dalej do numeru 12, gdzie stoi kamienica Dawida Senderowicza. Na tym odcinku Piotrkowskiej, razem ze stojącą naprzeciwko kamienicą Scheiblerów, to najwyższy budynek. Pięciokondygnacyjny gmach zaprojektował Dawid Lande, wybitny architekt.

Ekлекtyczny budynek zdobi wiele detali: neoromańskie, neogotyckie, neorenesansowe i barokowe. Widać, że architekt puścił tu wodze swojej fantazji. Nas interesują tutaj pseudoryzality, czyli wystające nieco z elewacji części budynku, ciągnące się przez wszystkie piętra. W nich właśnie znajdziemy rzeźby smoków, symboli potęgi i siły.

ULICA
PIOTRKOWSKA

86

SPACER PIOTRKOWSKĄ

I INNE SKRZYDŁATE STWORY

ULICA PIOTRKOWSKA

130

Kamienica pod numerem 130 została zbudowana przez Adolfa Gotfryda Krygiera. Projekt budynku zamówił u Kazimierza Pomian-Sokołowskiego, czyli tego samego architekta, który z Franciszkiem Chełmińskim zaprojektował Dom pod Gutenbergiem przy ul. Piotrkowskiej 86, na którego elewacji znajdują się najslawniejsze w Łodzi smoki.

Gdzie szukać smoków przy ul. Piotrkowskiej 130? Na samej górze budynku, tuż pod dachem. Z prawej strony, po bokach balkonu na ostatniej kondygnacji, znajdziemy dwie uskrzydłone rzeźby. Z tropu może nieco zbijać fakt, że skrzydła mają z piór, co sugeruje, że są to jakieś ptaki, podobne do tych pod numerem 107, które w literaturze zidentyfikowano jako łabędzie. Jeśli tak rzeczywiście jest, to pozostaje nam pominąć je ostatecznie w zestawieniu.

ULICA PIOTRKOWSKA

56

Również po parzystej stronie, pod numerem 56 stoi kolejny interesujący nas budynek ze stworami. To kamienica Wilhelma Schweikerta, który kupił tę nieruchomość pod koniec XIX wieku i przeniósł tu produkcję z ul. Główniej. W oficynie zainstalowano maszynę parową. Kiedy kilka lat później Schweikertowie uruchomili fabrykę przy ul. Wólczańskiej 215, budynek przy ul. Piotrkowskiej zaadaptowano na mieszkania. W 1912 roku Robert Schweikert przebudował dom, a projekt zlecił Dawidowi Lande. Ten, wśród wielu ozdób na fasadzie umieścił wśród detali także postaci gryfów. Znajdziemy je po bokach głowy lwa, pod którą odczytać można datę MCMXII, czyli rok przebudowy, której zawdzięczamy wygląd kamienicy.

Na koniec spaceru smocza gratka, budynek pod numerem 143. To dom pabianickiej firmy Krusche i Ender, zarówno budowany, jak i rozbudowany według projektów Dawida Lande. Krusche i Ender, i ich potomkowie byli pabianickimi królami bawełny, a ich firma słynęła z dobrej jakości wyrobów pokazywanych na wystawach w całej Europie. W Łodzi przy ul. Piotrkowskiej postawili pod koniec XIX wieku dwupiętrowy budynek, którego fasady zdobiły smoki, zarówno w rzeźbie, jak i malowidłach. Čwierć wieku po wybudowaniu kamienica została podwyższona, a malowidła na frontowej elewacji zniknęły pod kolejną warstwą farby. Zostały odnalezione dopiero podczas remontu wykonywanego 25 lat temu. Dzięki wysiłkowi konserwatorów możemy podziwiać malowidła dwóch smoków trzymanyh na uwieżi na łańcuchu nad bramą. Więcej szczęścia miał trzeci smok, rzeźbiony w dole wykuszu nad głównymi drzwiami wejściowymi do kamienicy.

Aleksandra Hac
FOT.ŁODZ.PL

ULICA PIOTRKOWSKA

90

Przy ul. Piotrkowskiej 90 stoi zaprojektowana przez Franciszka Chełmińskiego kamienica, którą Teodor Steigert wybudował w 1895 roku. Na neobarokowej fasadzie wzrok przyciągają rzeźby postaci dźwigających wykusz nad bramą. Skrzydlate potwory o głowach smoków i kobiecych ciałach to harpie. To złe duchy porwijące dzieci i dusze, których zwiastunem był porywisty wiatr. Początkowo harpie były pięknymi istotami, niestety, na skutek pomylenia ich z syrenami zaczęto przedstawiać je jako poczwary.

ULICA PIOTRKOWSKA

143

Stronę przygotowała redakcja najpopularniejszej w Polsce serii Krzyżówek z Koroną

Puls	Region z Lhasą	Okrągły placek z mąki pszennej	Postać biblijna, żona Achaszwerosza	3	Kamiżelka rantunkowa	Owoce winorośli	Mieszkaneczka stolicy Turcji	Gangster	7	Stolica Wietnamu	Zieleniec miejski
17		Imię Hermaszewskiego	4	16	13						
Nać kartofli	Big...., rodzaj muzyki rozrywkowej	12			Rzeźba terenu	Edith, piosenkarka	9	"Hrabina ...", powieść Kraszewskiego		Komedia Moliera	Łukowaty skok konia
Grzanka	Lina	Świątynia Ateny						Cmentarz żydowski	11	Cykl zjawisk	
		Muza poezji miłosnej	Jego dwór w Gdańsku	Szybki bieg konia	Owoc palmy			Rybie jajeczka			
Wynagrodzenia	Kamień ozdobny	14	Państwo z Meksykiem	Głon morski		Pracownik odlewni				Nieznajomy	Żartobliwie o Żydzie
						Przemoc, okrucieństwo				Charakterystyka	
Rywalka Adidasa			Santana, piłkarz i trener			Bieg spraw		Lodolam	2		6
			Latający spodek			Poprzedniczka skarpety			5	1	Model Kii
Ustrój dawnej Rosji	8	Jednostka natężenia oświetlenia			Model Volkswagena	10				Niewielka czapka na głowie Żyda	15

Tytuł piosenki Andrzeja Rosiewicza:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----

SUDOKU ŁATWE

8	9						5	3
		6	8		5	2		
4								1
9			7		4			5
		7				6		
2			1		6			9
1								7
		5	4		2	1		
6	8						4	2

SUDOKU ŚREDNIE

		4	9		5	7		
7		9				3		6
	3						2	
9			1		8			3
4			3		2			7
	9						3	
1		7				2		5
		2	4		6	8		

„Krzyżówki z Koroną”
-DOSKONAŁE O KAŻDEJ PORZE ROKU

KORONA

Aptekar- ska jednostka masy	Stala opłata urzędowa	Powolny gad Stopa metryczna		Dotkliwe pobicie kogoś	Słowo pisane	Mózgowa, gruczoł dokrewny	"... Bodeńskie", film z Pieczyńskim	Kłopot, zmar- wienie	Błaszcy- kowski, piłkarz	
		Jukatan lub Krymski	6	12		Dawniej o zagadce		7		
Indianin z Peru	Jeden z zębów			Igor dla mamusi	3	Ukraińska cięża- rówka		Człowiek unikający pracy	Oszklona szafa	Frank, aktor i piosen- karz
Boczna część kościola	Cecha dodatnia	Wielki poeta rzymski	4			Auguste, malarz i rzeź- biarz	Roślina ozdobna	11		
		Oddziela kondygnacje		Pał- styński funda- mentalisci		Popular- na gra liczbowa		Abu ..., emirat		
Obok waleta kier	Druh Aramisa i Portosa	Wspólna waluta Euro- landu		Dawny duży żaglowiec		"Pół żartem, pół ...", komedia Prysznic		Otwarte zawody sportowe	9	Płynie w żyłach
						Alkohol etylowy		Aleksan- dra dla zna- jomych		
Wyścig kolarski				Koniec wyścigu	8	Nad kolanem	Przywóz towarów z za- granic		1	
			13	Część spektaklu		Odkłada się za pługiem		Fale radiowe		
Bohater w czarnej masce	Tucz zwierząt	2				Teren		Zespół Marka Grechuty		
						10				

Tytuł piosenki Joanny Rawik:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----

Stronę przygotowała redakcja najpopularniejszej w Polsce serii Krzyżówek z Koroną

TU NAS ZNAJDZIESZ

W PONIEDZIAŁKI, ŚRODY I PIĄTKI

DARMOWA GAZETA „ŁÓDŹ.PL” JEST DOSTĘPNA W MIEJSCACH:

- **Każda miejska biblioteka**
  - Sprawdź adresy na WWW.BIBLIOTEKA.LODZ.PL
- **Wszystkie miejskie przychodnie**
- **Delegatury Urzędu Miasta Łodzi**
Zachodnia 47, Politechniki 32, Krzemieniecka 2
Piotrkowska 153, Piłsudskiego 100
- **Manufaktura**
  - przy punkcie informacji oraz wejściu do strefy Kulinarium (restauracje)
- **Poleski Ośrodek Sztuki** Bratysławska 6a
- **Ośrodek Kultury Górna** Siedlecka 1
- **Aquapark Fala Aleja Unii Lubelskiej** 4
- **Widzewskie Domy Kultury:**
  - Dom Kultury „502”, A. Sacharowa 18
  - Dom Kultury „Ariadna”, Niciarniana 1/3
  - Dom Kultury „Widok”, J. Piłsudskiego 133
- **Bałucki Ośrodek Kultury** Limanowskiego 166
- **Galeria Handlowa „Jagienka”** (ul. Jagienki 34)
- **Rynek Bałucki**
- **Rynek Maratońska**
- **Rynek Pionier** (ul. gen. Dąbrowskiego 91c)
- **Rynek Przybyszewskiego** 147
- **Rynek ul. Wielkopolska**
- **Zielony Rynek (Barlicki)**
- **Wydział Komunikacji** Smugowa 30/32
- **Ogród Botaniczny** Krzemieniecka 36/38
- **Palmiarnia** Piłsudskiego 61
- **Łódzka Organizacja Turystyczna** Piotrkowska 28
- **Centrum Obsługi Karty Łodzianina** Piotrkowska 87
- **Łódzkie Centrum Kontakt z Mieszkańcami** Piotrkowska 110
- **Hotel „Bedrooms”** Piotrkowska 64
- **Gukiernia Dybalski**
Piotrkowska 56, Piotrkowska 102A, Jaracza 5, pl. Wolności 9,
Tatrzańska 42/44, Ciołkowskiego 9, Nastrojowa 8,
Armii Krajowej 36, Szpital im. Barlickiego, Rojna Rynek Malus,
CH Central, Zgierz (Długa 69, Czarna 3/9)

ŁÓDŹ.pl

DLA SENIORA | DLA RODZIN | DLA KOCHAJĄCYCH ŁÓDŹ

SKRZYŃKI Z DARMOWĄ GAZETĄ

FOT. ŁÓDŹ.PL

Złap za uchwyt,
odchyl klapę
i weź gazetę „Łódź.pl”

Na łódzkich ulicach pojawiły się wysokie, czerwone skrzynki.

Jest ich 30 i stoją na najczęściej uczęszczanych przystankach tramwajowych i autobusowych. To są dystrybutory z naszą gazetą „Łódź.pl”. W środku znajdziecie najnowsze wydania gazety, zupełnie za darmo. Aby wyjąć egzemplarz „Łódź.pl” ze skrzynki, wystarczy złapać uchwyt, odchylić klapę i zabrać jeden z numerów. Pojemniki są codziennie rano uzupełniane o nowe egzemplarze, a jeśli zdarzy się, że są puste, oznacza to, że nakład naszej gazety już się wyczerpał. RD

UWAGA

Gazetę znajdziesz w autobusach i tramwajach MPK na głównych liniach

FOT. TME ŁKH

Już na początku września ruszają rozgrywki 1. ligi hokeja. Po raz kolejny wystąpi w nich drużyna łódzkiego Klubu Hokejowego. Można śmiało powiedzieć, że to klub, który jest kontynuatorem tradycji sekcji hokejowej ŁKS, ale także Włókniarza i Boruty Zgierz.

Hokej PRZEZ DUŻE „H”

ZAPOMNIANA ŁÓDZKA DYSCYPLINA

Obecnie przede wszystkim szkoli młodzież, a drużyna seniorska występuje na zapleczu Ekstraklasy. Kiedyś jednak było inaczej.

ŁKS nosi imię nie tylko piłkarza, ale też hokeisty i olimpijczyka – Władysława Króla.

Kiedyś Łódź była hokejową potęgą

FOT. ŁKS

Łódź była jednym z najsilniejszych ośrodków hokejowych w Polsce, a w mieście grały najlepsze drużyny świata. O tym, jak ważna jest to dyscyplina, w sportowej historii miasta świadczy fakt, że budowany właśnie stadion

Na początku w Unii Łodzianie w hokeja zaczęli grać jeszcze w latach dwudziestych ubiegłego wieku. Na początku w nieistniejącym już klubie Union, który miał tor kolarski, ale także lodowisko, przy ulicy Przejazd (obecna ul. Tuwima). Mecze rozgrywali

Szybko jednak pomysł uprawiania tej nowej dyscypliny przyjął się również na ŁKS. Kilka lat później, między innymi dzięki Lucjanowi Chełmickiemu, to właśnie elkaesiacy stali się najlepszymi w mieście hokeistami. Jednym z nich był Władysław Król, który w przerwach sezonu piłkarskiego zakładał łyżwy. Szło mu na tyle dobrze, że w 1936 roku został pierwszym łódzkim hokeistą-olimpijczykiem.

Na pierwsze sukcesy ŁKS na łodzi przyszło jednak poczekać do lat 40. Po wojnie drużyna zdobyła wicemistrzostwo kraju. - Sukces z 46. roku jest sukcesem, który, nie da się ukryć, był zasługą repatriantów z Wilna. Po wojnie do miasta przyjechało dużo wilnian, między innymi sportowców. To oni

TME ŁKS obecnie walczy na zapleczu elity

stanowili trzon nowej drużyny, a także zachęcili do hokeja młodzież z Retkini i Karolewa – mówi dziennikarz i pasjonat łódzkiego sportu Wojciech Filipiak.

Najlepsi grali w Łodzi Niestety wicemistrzostwo kraju było do tej pory najwyższym trofeum, jakie zdobyli łódzcy hokeiści w sporcie seniorskim. Nie oznacza to jednak, że czas rozwoju tej dyscypliny w mieście włókniarzy się skończył. W 1953 roku złoto wywalczyli juniorzy, a to pokazuje, że jak zwykle w przypadku ŁKS, wychowanie młodzieży stało na bardzo wysokim poziomie. Zupełnie nowy rozdział w lokalnej historii tego sportu otworzyła budowa Pałacu Sportu

przy ul. Skorupki. - To wtedy dla łódzkiego hokeja zaczęły się złote czasy, bo Łódź jako 3. miasto w Polsce miało sztuczne lodowisko. Po Katowicach i Warszawie – wspomina Wojciech Filipiak. Do Łodzi zawiązał hokej przez duże „H”. To właśnie przy Skorupki rozgrywano zawody na światowym poziomie. W 1963 roku na łódzkim lodowisku zmierzyła się reprezentacja USA z reprezentacją Polski. Mecze zakończył się sensacyjną wygraną Polaków 3:2. Niespełna 10 lat później to właśnie z Łodzi na Igrzyska Olimpijskie pojechała silna reprezentacja hokeistów: Jerzy Potz, Adam Kopczyński, Krzysztof Białynicki i Walery Kosyl. W legendarnym meczu z ZSRR w 1976 roku w Katowicach (6:4) grało aż pięciu łodzian: Potz oraz Józef Stefaniak, Ryszard Nowiński, Zdzisław Włodarczyk i Stanisław Szewczyk. Ostatnim wielkim meczem rozegranym w Pałacu Sportu było spotkanie reprezentacji Polski i Kanady w 1987 roku (2:3).

przeżył. - To wtedy dla łódzkiego hokeja zaczęły się złote czasy, bo Łódź jako 3. miasto w Polsce miało sztuczne lodowisko. Po Katowicach i Warszawie – wspomina Wojciech Filipiak. Do Łodzi zawiązał hokej przez duże „H”. To właśnie przy Skorupki rozgrywano zawody na światowym poziomie. W 1963 roku na łódzkim lodowisku zmierzyła się reprezentacja USA z reprezentacją Polski. Mecze zakończył się sensacyjną wygraną Polaków 3:2. Niespełna 10 lat później to właśnie z Łodzi na Igrzyska Olimpijskie pojechała silna reprezentacja hokeistów: Jerzy Potz, Adam Kopczyński, Krzysztof Białynicki i Walery Kosyl. W legendarnym meczu z ZSRR w 1976 roku w Katowicach (6:4) grało aż pięciu łodzian: Potz oraz Józef Stefaniak, Ryszard Nowiński, Zdzisław Włodarczyk i Stanisław Szewczyk. Ostatnim wielkim meczem rozegranym w Pałacu Sportu było spotkanie reprezentacji Polski i Kanady w 1987 roku (2:3).

Co dalej?

Później niestety infrastruktura hokejowa zaczęła podupadać, a sekcja ŁKS zawiesiła swoją działalność w 1991 roku. Działacze z al. Unii początkowo chcieli rozwijać dyscyplinę w zgierskim Borucie, ale tam też brak inwestycji doprowadził do upadku sekcji. Dopiero w 1994 roku powstał Łódzki Klub Hokejowy. Czy jest szansa, że czasy wielkiego łódzkiego hokeja powrócą do Łodzi? - Niestety infrastruktura to szklany sufit dla hokeistów – ocenia Wojciech Filipiak. - Hala „Bombonierka”, w której teraz TME ŁKH Łódź gra, to jest hala treningowa. To dobry obiekt do szkolenia młodzieży, ale nie nadaje się do meczów ekstraklasy – dodaje. MHL, czyli Młodzieżowa Hokej Liga (taką nazwę noszą oficjalnie rozgrywki zapleczka ekstraklasy) rozpoczyna rozgrywki 4 września. W „Bombonierce” zespół ŁKH zmierzy się tego dnia z SMS Toruń.

JB

Łódzkie rozgrywki hokeja można oglądać w hali „Bombonierka”

EKSTRAKLASA MIŁYM wspomnieniem

Dziesięć sezonów spędzonych w najwyższej klasie rozgrywkowej to najlepszy okres w historii koszykarek Widzewa, które w pierwszy weekend października wyjazdowym meczem z drużyną Contimax MO-SiR Bochnia rozpoczną walkę o powrót do elity.

Minione rozgrywki na zapleczu Energa Basket Ligi widziewianki zakończyły na pierwszej rundzie play-off, w której w dwóch meczach przegrały z MUKS Poznań. Do rywalizacji z tym zespołem drużyna prowadzona przez Piotra Niewiadomskiego przystępowała z 7. miejsca w tabeli, mając na koncie 8 zwycięstw i 9 porażek. Wyniki osiągnięte w poprzednim sezonie dobitnie więc pokazały, jak trudno będzie nawiązać do wcześniejszej dekady, którą Widzew spędził w krajowej elicie.

Znalazł się w niej w roku 2010, po zajęciu 2. miejsca w I lidze. Był to historyczny sukces sekcji, która narodziła się w roku 1965. Od tego momentu przez blisko pół wieku Widzew nie potrafił jednak wyjść z cienia koszykarek ŁKS, które w rywalizacji senierek na krajowych parkietach wywalczyły aż 30 medali mistrzostw Polski, w tym dziewięć złotych. Zawodniczki niemieszczące się w kadrze zespołu z al. Unii Lubelskiej 2 często trafiały do lokalnego rywala, specjalizującego się w szkoleniu młodzieży. Jednym z trenerów Widzewa był Ryszard Andrzejczak, który w latach

1988-2000, 2001-2006 i 2012-2013 prowadził też pierwszą drużynę, a w roku 2004 został prezesem klubu. I funkcję tę sprawuje do dziś.

Andrzejczak nie ukrywał, że chciałby wprowadzić koszykarki Widzewa do ekstraklasy i wygrać prestiżową dla niego rywalizację z ŁKS. Ta sztuka mu się udała. W sezonie 2010/2011 zarządzany przez niego klub zadebiutował w najwyższej klasie rozgrywkowej, a 2 lata później był już w niej jedynym przedstawicielem Łodzi,

bo pogrążył w chaosie finansowo-organizacyjnym ŁKS wycofał się z rozgrywek seniorskich. Widzew stał się więc lokalnym jedyakiem w koszykówce kobiet, ale nigdy w pełni nie skonsumował tej pozycji. Dość powiedzieć, że podczas 10-letniej

gry w najwyższej klasie rozgrywkowej widziewianki tylko raz - w sezonie 2012-2013 - zdołały zakwalifikować się do fazy play-off (odpadły z niej w pierwszej rundzie, po konfrontacji z BC Polkowice). Paradoxem może być fakt, że zrobiły to w rozgrywkach, w których z 18 spotkań wygrały tylko 3! Później jeszcze trzy razy kończyły rywalizację z takim samym dorobkiem zwycięstw, co przekładało się odpowiednio na przedostatnie (dwa razy)

i ostatnie miejsce w lidze. Tabele zamykały również wtedy, gdy udało im się 4 razy pokonać rywalki. Dzięki karty oraz kolejne reorganizacje

rozgrywek sprawiały jednak, że mimo słabych wyników udawało się utrzymywać miejsce w elicie. Sezony 2018/2019 i 2019/2020 Widzew kończył na 9. pozycji, ale po tym ostatnim z powodów finansowych musiał się wycofać z rywalizacji w ekstraklasie. Czy do niej wróci? Na to pytanie nikt w tej chwili nie zna odpowiedzi. Przed rozpoczęciem przygotowań do nowego sezonu prezes Andrzejczak powiedział, że celem drużyny ma być miejsce w czołowej czwórce. O realizację tego zadania zespół będzie walczył pod wodzą Anny Chodery, która na stanowisku trenera zastąpiła Niewiadomskiego.

MD

Czy zawodniczki Widzewa wrócą do najwyższej klasy rozgrywkowej?

W nowym sezonie Piotra Niewiadomskiego na ławce trenerskiej zastąpi Anna Chodera

ŁÓDZKA POGODYNKA

ŚRODA

18°C

Imieniny obchodzą:
Euzebiusz, Grzegorz,
Ludwik, Michał,
Patrycja, Wincenty

25.08

CZWARTEK

18°C

Imieniny obchodzą:
Aleksander, Natalia,
Adrianna, Sandra,
Fortunat, Maria

26.08

WESOŁE
MIASTOKuferek
Reymonta

- Co pan masz? Powiedz pan cyfrę, jutro możemy sprawdzić...
- Trzydzieści tysięcy rubli gotówki! Do tego mój kredyt dwa razy tyle, ja jestem skromny. Moje wykształcenie, moje przyjazne stosunki ze wszystkimi milionerami łódzkimi, moja uczciwość, ani razu nie zbankrutowałem, to ważne...
- Bo się to panu nie opłaciło pewnie...

ŁÓDZKIE ŻYCIE... Z kart „Ziemi obiecanej”

- Doktor homeopatii i wegetarianizmu. Kundel, kosztuje mnie cztery tysiące rubli rocznie, wypala moje cygara i obiecuje, że albo mnie wyleczy, albo umrę...

- Pan się zachwycaj pracowitością Łodzi, wysławiaj pan dalej swoje cudne miasteczko, całuj pan po rękach każdego, który tylko zechce zostać milionerem, i gadaj pan, że ci milionerzy mają dlatego miliony, że najwięcej pracowali...

OJCIEC STEFAN

KARTKA Z KALENDARZA

25 sierpnia 1921 r. urodził się w Warszawie Stefan Miecznikowski, jezuita, kapłan, harcerz, kapelan łódzkiej „Solidarności,” duszpasterz rodzin, młodzieży akademickiej i więźniów, przez Łódzian nazywany „sumieniem miasta”.

Po studiach teologicznych w 1950 r. otrzymał święcenia kapłańskie, studiował pedagogikę na KUL, następnie wyjechał na naukę do Rzymu. Od 1967 r. działał w Łodzi jako duszpasterz akademicki i szybko zdobył serca młodzieży. Po ośmioletnim pobycie w Kaliszu wrócił do Łodzi w 1978 r. i ponownie powierzono mu duszpasterstwo akademickie oraz wsparcie rodzin. Z opozycją demokratyczną związany był od 1970 roku, a w sierpniu 1980 r. został kapelanem łódzkiej „Solidarności”. Po ogłoszeniu stanu wojennego natychmiast przystąpił do działania. Pełnił posługę kapłańską w więzieniach dla internowanych i organizował pomoc dla rodzin opozy-

Ojciec Stefan Miecznikowski

ny na Wybrzeże i opuścił Łódź, do której wrócił po kilku latach. Zamieszkał w domu zakonnym i poświęcił się pisaniu książek. W 1992 r. Rada Miejska przyznała mu tytuł Honorowego Obywatela Miasta Łodzi. Ojciec Stefan Miecznikowski zmarł 27 grudnia 2004 r. w Gdyni. Zgodnie ze swoim życzeniem został pochowany w Łodzi w kwaterze ojców jezuitów na cmentarzu Doły. agr

NR 29 ŁÓDZIANIZMY

BECUKSZAJN

Bezugschein po niemiecku znaczy bon, a zatem chodzi o rodzaj zaświadczenia, dokumentu lub specjalnej marki zezwalających na zakup towaru reglamentowanego. W dawnej Łodzi, w latach częstych kryzysów wielokrotnie stosowano tego typu bony. Jednym z najgorszych momentów był chyba okres I wojny światowej. Wiele fabryk stanęło, zarobków nie wypłacono, a świadczenia socjalne zawieszono. Od początku września 1914 r. do maja 1915 r. liczba osób pozbawionych pracy i środków do życia zwiększyła się ze 135 tys. do 250 tys., licząc człon-

ków rodzin. Bezrobociu towarzyszyły brak żywności i drożyzna podstawowych artykułów spożywczych. Między 1914 a 1918 rokiem cena ziemniaków i mięsa wzrosła 13-krotnie, cukru - 14, chleba - 16, mąki żytniej - 18, grochu i słoniny - 20, mąki pszennej - 25, a mydła aż 43-krotnie! W związku z działaniami wojennymi w ostatnich miesiącach 1914 r. nie przybył do miasta ani jeden wagon z żywnością. W Łodzi wprowadzono wówczas ścisłą reglamentację żywności, wprowadzono kartki na chleb i cukier, a na specjalny becukszajn przydzielano opał, mydło oraz inne artykuły pierwszej potrzeby. agr

KRYMINAŁKI ZNAJ Z ŁÓDKI

ZŁODZIEJ Z HOTELU

Przy ul. Zachodniej na rogu ul. Próchnika stoi gmach nieco dziś zaniedbany, zapomniany i opustoszały niemal, w którym przed wojną działał jeden z najelegantszych hoteli w mieście - „Manteuffel”. Oto jedna z relacji z wydarzeń pewnej październikowej nocy 1930 roku, kiedy w restauracji hotelowej pojawił się wytwornie ubrany mężczyzna. Była druga w nocy, na parkiecie jeszcze tańczyło kilka par, a przy jednym ze stolików późną kolację spożywali znajomi: adwokat Józef Kociszewski, fabrykant Dawid Tenenbaum oraz bankier Wiktor Turyn. Młodzieniec podszedł do nich i oznajmił, że jest gościem hotelu, ale nuda go dopadła i zapytał, czy może się przysiąść. Panowie zgodzili się, a ten odwzajemnił się licznymi dowcipami oraz opowieściami z podróży. Późno już było, więc całe towarzystwo zbierało się do wyjścia, ale pan Turyn zaproponował jeszcze partyjkę karcianą w swoim apartamencie przy ul. Gdańskiej 26. Kiedy zasiedli do gry, ich nowy znajomy przypomniał sobie, że nie ma papierosów i powiedział, że wyskoczy do hotelu po ulubione „Maldeny”. Gdy minęła godzina, panowie zorientowali się, że coś jest nie tak. I rzeczywiście, z przedpokoju zniknęło futro pana Dawida Tenenbauma, a wraz z nim przepadł też portfel, w którym znajdowało się 1200 zł. Zawiadomiono policję, która rozesłała listy gończe za oszustem, który już figurował w kartotekach. Wpadł w Berlinie, gdzie upatrzył sobie kolejną ofiarę. Policja niemiecka szybko odesłała młodzieńca do Łodzi, gdzie sąd za okradzenie przylicznymi dowcipami oraz opowieściami z podróży. Późno już było, więc całe towarzystwo zbierało się

Dawny Hotel „Manteuffel”

ŁÓDŹ.pl UWAGA! Kolejne wydanie w piątek 27 sierpnia

DLA SENIORA | DLA RODZIN | DLA KOCHAJĄCYCH ŁÓDŹ

ŁÓDZKIE LEGENDY Pierwsza wzmianka o Łodzi

Pojawiła się ona w dokumencie z 6 września 1332 roku, wydanym przez księcia łęczyckiego i dobrzyńskiego Władysława (bratanek Władysława Łokietka). Był to typowy tzw. przywilej immunitetowy. Książę Władysław zwolnił wówczas 14 wsi w ziemi łęczyckiej i ich ludność, w tym także Łódź (Lodza), należących do biskupstwa wrocławskiego, od wszelkich opłat, podatków, posług, powinności i innych ciężarów oraz od sądow-

nictwa książęcego. Odtąd mieli odpowiadać sądownie jedynie przed swoim panem, tj. biskupem lub jego sołtysa-

bp Jan Kropidło

mi i włodarzami, a ponadto biskup otrzymał pozwolenie przeniesienia tych wsi na prawo niemieckie lub polskie. Z pozwolenia otrzymanego w 1332 roku skorzystał dopiero pół wieku później, w 1387 roku, biskup Jan, od bujnej czupryny zwany Kropidło. Wraz z kapitułą zawarł wtedy umowę z sołtysiem Janem (Januszem) Piotrowicem w sprawie przeniesienia Łodzi i założonego w tym czasie Widzewa na prawo niemieckie, tj. średzkie. Sołtys i jego następcy otrzymali dwa łany

(łan = ok. 17 ha) ziemi w Łodzi i dwa w Widzewie, wolne od opłat i powinności. Z karzem przysługiwać im miała 1/3 dochodów, podobnie ze spraw sądowych, pozostałe 2/3 powinny oddawać ówczesnemu dzierżawcy, kanonikowi wrocławskiemu Piotrowi Śliwce, a po jego śmierci biskupom. Opłaty natomiast od przysięg składanych w sądzie należały w całości do sołtysa. Otrzymał on ponadto prawo wybudowania własnego młyna w Widzewie. agr

Ślad po zburzonym budynku na ścianie kamienicy przy ul. Kilińskiego jako żywo przypomina... ŁÓDŹ PODWODNA